

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

אדר תש"פ

פרשת "ויקהל – פקודי"

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (ל"ה א'). למה נאמרה פרשה זו בהקהל? לפי שראה משה שעתיד בית המקדש להיחרב בעוון שנאת חנם, עמד והקהילם בטרם מסר להם עניני המשכן, לרמז: האחדות והליכוד של יהודים בצוותא, תנאי ראשון למעשה המשכן.

(רבי משה מפשבורסק)

*

"לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת" (ל"ה ג'). אל רבה של ירושלים רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל באו והודיעו כי בבית אחד הבעירו אש ומבשלים בשבת. מיד קם ורץ בבהלה למקום הבערה. נכנס אל הבית מבלי לשאול רשות והתחיל להוכיח את מחללי השבת על רשעם.

עמד בעה"ב כנגדו ושאל: וכי כך דרכו של תלמיד חכם, להתפרץ ולהיכנס בתוך בית חברו פתאום? ענה לו רבי יוסף חיים אף הוא בתמיהה: כלום דרכו של אדם להתעכב על עניני דרך ארץ ונימוס, בשעה שרואה אש בוערת בבית חברו...

(מ"ה)

*

"כל איש ואשה אשר נדב לבם... הביאו בני ישראל נדבה לדי' " (ל"ה כ"ט). י"ל בדרך צחות שנדבתם היתה בזה שהביאו את בני ישראל, היינו בניהם הרכים והקטנים נדבה להשי"ת. כלומר שחנכו את בני ישראל ברוח ישראל סבא לדי' ולתורתו, ובהביאם למשה רבנו שילמדם תורה ויראת שמים, היא הנדבה החשובה ביותר למשכן ד'.

(מקור ברוך)

*

"כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש" (ל" כ"ד). עיקר עשיית הזהב ובריאתו היה כדי שיעשה מצוות ומעש"ט עמו לצדקה או לבנין בית המקדש, ולא להניח ממונו לעצמו או להוריש לבניו או להתענג ולהשתעשע עמו. וזה: "כל הזהב העשוי" כל הזהב שנעשה ונברא בעולם, זה רק "למלאכה בכל מלאכת הקודש" שיעשה עמו מצוות ומעש"ט.

(תפארת שלמה)

*

"בקע לגלגלת מחצית השקל" (ל"ח כ"ו). מדוע נאמר "מחצית השקל" ולא "חצי שקל"? אלא "מחצית" זה אותיות 'חי – מת' ובאמצע 'צ', ללמדנו שהצדיק מגן על הדור ועומד באמצע שלא יגש המות אל החי, כמו שנאמר אצל אהרן (במדבר י"ז י"ג) "ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה".

(חוות יאיר)

*

"עוד י"ל "מחצית" אותיות 'מת – חי' ובאמצע 'צ', לרמז על הצדקה שמצלת ממות לחיים כמש"כ (משלי י"ב) "וצדקה תציל ממות", "ובאורח צדקה חיים" (שם י"ב כ"ח).

(באר משה)

*

"הוקם המשכן - ויקם משה את המשכן" (מ' י"ז, י"ח), נאמר "הוקם" ונאמר ויקם משה", אמרו חז"ל ומובא ברש"י (ל"ט ל"ג): שהיו בני ישראל וכל חכמי לב רוצים להקים את המשכן ולא יכלו, אמר הקב"ה למשה רבנו עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו שנאמר "הוקם המשכן" הוקם מאליו משמע.

מכאן רמז לכל המצוות והמעשים שאדם רוצה לעשות וקצרה ידו להשלימם מתחילה ועד סוף – אל יתייאש, אלא יתן ידו ויתחיל וד' יגמור בעדו, כמו שאמרו חז"ל (יומא ל"ח) 'הבא לטהר מסייעין אותו', וכן כנגד יצה"ר (קידושין ל') 'אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו'. (כלי יקר)

* * *

"וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת" – ראשית חכמה יראת ד'

בפרשת השבוע (ל"ה ל"א) "וימלא אותו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובדעת", אמרו חז"ל (ברכות נ"ה) 'אמר ר' יוחנן אין הקב"ה נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה... רבי אבהו אמר שנאמר (שמות ל"א ו') "ובלב כל חכם לב נתתי חכמה".

לכאורה יש להבין דברי חז"ל 'אין הקב"ה נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה', והחכמה הראשונה מהיכן הגיעה לאדם ?

אלא אפשר להבין ע"פ **משל**: לאבא הרוצה לחלק לבניו תבואה, והודיע להם להכין אוצר נקי כדי שיהיה מקום להכניס את התבואה, ושתתקיים בידם. כאשר בא האבא לחלק לבניו את התבואה שהבטיח – אזי נותן הוא לכל בן לפי גודל אוצרו אשר הכין, ואף אם ירצה האבא וידו פתוחה לתת הרבה – הבן אינו יכול לקבל אם אין אוצרו גדול להחזיק הרבה, וכן אם הבן לא הכין אף אוצר קטן – גם האבא לא יתן לו כלל כי אין מקום משומר ונקי שיתקיים אצלו.

והנמשל: הקב"ה ידו פתוחה להשפיע תמיד לכל איש מעם סגולתו, רוב שפע חכמה בינה ודעת, אשר תתקיים בידם ויקשרום על לוח ליבם, להשתעשע אתם בבואם לעוה"ב ותלמודם בידם.

אולם הדבר תלוי לפי גודל **אוצר היראה** שהקדים והכין האדם אצלו. כמשי"כ (ישעי' ל"ג ו') "יראת ד' היא אוצרו", ואמרו חז"ל (אבות ג') 'כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת'.

הכין אדם אוצר גדול של **יראה** כן יתן לו הקב"ה חכמה ברוב שפע לפי אוצרו, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ל"ג) 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים', זה בידי האדם. אולם אם לא הכין האדם אף אוצר קטן של 'יראת שמים', גם הקב"ה לא ישפיע לו חכמה כלל, מאחר ולא יכולה להתקיים אצלו.

והנה גם ה'יראה' נקראת חכמה כמשי"כ (איוב כ"ח) "הן יראת ד' היא חכמה", וכן נאמר (תהלים י"ט) "יראת ד' טהורה עומדת לעד".

לפי"ז אפשר להבין דברי חז"ל – אין הקב"ה משפיע חכמת התורה לאדם – 'אלא למי שיש בו חכמה', אלא לאדם שהקדים והכין אוצר של יראת ד' טהורה שנקראת 'חכמה'.

למדים אנו כאשר ילד קם בבוקר ואומר **ראשית חכמה יראת ד'** - הכוונה שיקדים אוצר של יראת שמים, ועי"ז יזכה מהשי"ת לשפע חכמה בינה ודעת. (אמרי דעת – באר יחיאל)

*